

NATURA

JURNAL DE SCIINTE

LUCRAT

DE

C. ESSARCU

ȘI

D. ANANESCU

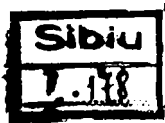
Doctor în medicină, Licențiat în științele naturale, Profesor la Facultatea de științe.

Licențiat în științele naturale, Professor la Lyceul St. Sava și la Schola de medicină.

ANUL AL VI-lea

SERIA 6-a

1865.

BUCUREȘTI.

TYPOGRAPHIA STEPHAN RASSIDESCU. STRADA GERMANA, HANUL GHERMANY, Nr. 2.

1865.

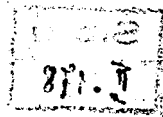
~~P104~~

279597

ANNUAL REPORT

8-9 APRIL

1888

UNIVERSITY

UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

1888

TABLA MATERIILOR.

	Pagina			Pagina
Instrucția și Educația.....	1 9 17 73		Albinele.....	182 194
Viața Doctorului Barasch.....	4		Educația animalelor.....	185 193
Cultura cerealelor.....	5 21 28		Ceva despre phrenologie.....	187
Phasele jurnalului Natura.....	7		Tromba sau syphonul.....	189
Anunțuri.....	8		Arborul veninos Upas.....	196
Natura, regnurile Naturei.....	13 23		Lumina.....	201 209 217
— Arta în raport cu ameliorația socială.....	25 33		Typul uman în lumile ceresci.....	203 211
— Otrăvirea.....	30 44 56		Vulcanul Isalco din America.....	205
Formarea gheței artificiale.....	39		Cultura tutunului.....	206 215 286 302 311
Un pretins om practic.....	41		Ursôica și puii sêi.....	213
Dare de sémă de lectura D-lui Bacaloglu.....	42		Smeura și fraga.....	219
O inspirație din citirea uyragelor D-r. Barasch.....	43		Lebăda și Păunul	220
O tendință a societăți noastre mult vătămătoare.....	49		Midlôcele d'a conserva laptele	222 263
Cohesiune, afinitate, amor, propagația plantelor	50 118		Crisele malatiilor sociale sau revoluționile	225 233
Passerea Agami.....	53		Un drept ș'o datorie	228
Punctul de plecare, politica cea bună, mișcarea intelectuală.....	57 65 113		Păiajenul	—
Educația fizică — băi reci și calde — alimentație — îngrijirea copiilor și creșterea lor	59 60 82 91 102 110 126 191 198		Pompeia și Vesuvul	230 237
— Principul creșterii vitelor	62		Grindina	235
Grotta (peștera) de la Polovraci.....	67		Electiunile profesionale. Consiliul general al Instrucțiunii publice. Noul program	241 249 252 265 273 281
— Istoria naturală a boulușii.....	70 78 95		Proiect d'o expoziție morală	243
Formarea globului.....	74		Bani și știința	—
Epoca ante-istorică a omului.....	76 158		Flori și fructe de cocos	245
Ministrul și consiliul instrucțiunii publice.....	81		Pădurile, podurile și șoselele	246
Aquila vânătoare de pește.....	85		Defectuositățile noiei lege școlare	250 259 266
— Protecția animalelor	87		Fluxul și refluxul mării	254
— Un defect al educației noastre naționale.....	89		O preumblare prin Ceruri	255
Insalubritatea atmosferei catenelelor	94		Circulara Ministrului către Mitropoliți și Episcopi din țerră	257
Lecturile publice — Puterea ideilor. Marele inemic — Unirea între cetățeni cei buni	97 105 107 121		Questia stabilirii orthographiei române	258
Floricele de primă-vară.....	100		Inaugurarea statuei lui Arago	262
Linneus	116		Focul	268
Calcarul (varul) de la Albesci.....	123		Ursul	275
Narvalul.....	125		Salvia aromatică	277
Căllătorii și propagația plantelor.....	127		Varza	278
Instrucția primară. Instrucția secundară. Șola reală. Instrucția superiôră. Utilitatea unui învățământ administrativ și politic.....	129 137 145 153		Educația morală	282
Jurnalul Familia.....	132		Passeri răpitoare	284
Marea și lumea marină.....	133		Menținerea clasei IV primară. Questia suprimării acestei clase. Reînființarea ei	289 316 337
Armoniile Naturei. Feconditatea și economia.....	138		O Conferință diplomatică	290
Castorul.....	140		Cholera, origina și locuința ei	292
Petrele pentru paviment.....	142		Constantinopol și Bosphorul	295
Utilitatea Cafelei.....	143		Gradele beției	296
Expoziția națională.....	147 154 174		Questia transformării școlei de medicină în Facultate	297
Cultura bumbacului.....	149		Chronica învățământului din streinătate	299
Căldura, cauzele și efectele ei.....	151 159		Despre comeți	300 307 333
Voltzia heterophylla și origina cărbunilor de pământ	156		Despre Cal	309
Grandomania.....	161		Inaugurarea societăți de științe naturale ș'a Atheneului Român. Scrisôrea D-lui Davila	305 307 313
Răspuns la scrisôrea D. Fêtu și Comp.	162		Ochiul	317
Educația albinelor.....	164		Mărgăritarul și Sîdeful	319
Cerbul	165		Minele de Aramă	326
Ceva despre parfumuri.....	168		Atheneul Român — Programa lecturilor publice — Societatea de științe naturale — Corpul profesoral	321 325 369
— Politica și Educația.....	169		O lege a naturei ș'a filosofiei istoriei. Începi prin a fi mic de voesci a fi mare	329
Un golf de mărgean.....	172		Somnambulismul	331
Cultura vegetalelor.....	177		Floricele de toamnă	335 356
Somnul lethargic.....	179			
Vulpea în cursă.....	180			

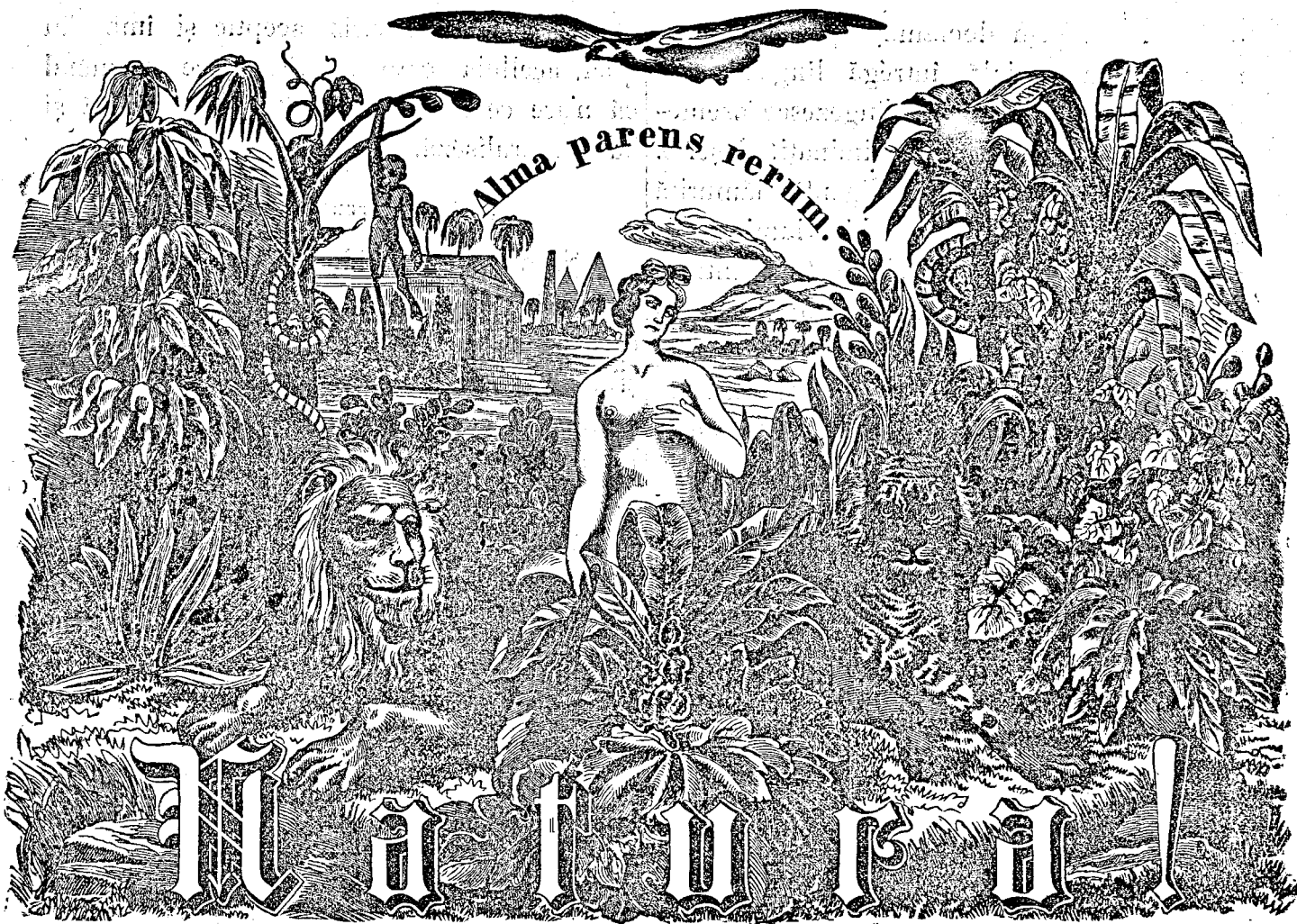
	Pagina
Atheneul român, statutele acestui Atheneu, sim- bilitatea plantelor	338 345 350 351 353 361
Barometrul și măsurarea înălțimi munților	340
Ceva despre malatia imaginară	343
Mâna omului ca organ de prehensiune și rapacitate	348
Rolul trăsnetului în istorie	358 383
Părinți și guvernele	362
Effectele ghișei	363
Elephantul	364

Comunicațiuni și Varietăți.

Cutremurul din Florența. — Patata dulce	47
Necrologie. — Mórtea lui Grațiolet	63
Vocea pescilor. — Un nou gândac de mătase în America. — Chârtie de sticlă	64
Conservarea cârnei. Incubația (clocirea) artificială	71
Primul meu cal și vechiul meu câine	88
Midloc d'a cunoște cafeoa bună. Costorire chimică, culori extrase din cărbuni de pământ	104
Cum sunt protectate vegetalele în contra frigului — de noapte	112
Conservarea cerealelor — a cartofilor — materii colorante din masline	120
Epidemia din Russia — isthmul Suez — vîrsta py- ramidelor din Egypt	136
Expoziția de belle arte	144
Fecondația artificială	168
Un drum de fer suterran	171
Poesiile D-lui Bolintineanu	—
Îmbunătățirea vinurilor	184
Cultura Anghinarelor. — Lichenul din Columbia	199
Pescuirea bureților. — Canalul Suez	200
Navigația în aer. — Un telegraph pe sub Océnul	—

	Pagina
Pescuirea racilor în Antile	367
Aniversarea școlii de medicină	368
Conferința monetară internațională	370
Lumina și Viața	—
O înmormintare a Esquimalilor pe ghiacă	374
Înălțarea unei statua Dascalului Lazăr	377
Visuri prophetice	378
Electricitate-Galvanism. Galvanisarea unui cadavru	380

Atlantic	208 240 248
Măsuri luate spre a depărta trăsnetul	224
Lacurile albastre din America. Mórtea prin trăsnet	232
Petiția elevilor facultății de științe	232
Un polyp fabricant de oțet. Un pod fermecat	240
Tutunul în China, Isthmul Panama, Chemarea ploii cu tunuri și cu clopote	271 272
Uscarea florilor și conservarea culorilor naturale	280
Theoria îngrășării pământului; fabricarea repede a untului	288
Un cas de somn extraordinar	304
Societatea Italiană de științe naturale. — Spiritism. Pescii din Amazon. — Accidente Chimice	352
Atenția galantă a fulgerului. — Cutremurul de pământ	360
Inițiativa individuală pentru propagația învățămên- tului. — Un drum atmosferic. — Typhus con- tagios în animalele din Anglia. — Bunele effecte ale căldurei asupra vinului	376
Telegraphul sub-marin. — Cutremurul din Chio. Visiunea anormală a culorilor	384

JURNAL,

PENTRU PROPAGAREA SCIINȚELOR POSITIVE IN ROMANIA

Redigeat de

D-r C. ESSARCU și Lt. D. ANANESCU.

Coprire: Instrucția și Educația Vieța D-r Barachi. Cerealele. Phasele Jurnalului Natura. Anunțuri.

Există un fapt evident pentru acela care a meditat asupra naturii umane și asupra naturii societăților. Acest fapt este cel următor: sunt epoci în viața unei națiuni în care se simte pretutindeni un mare gol; fiă-care simte că are trebuință de ceva, dar nu se știe bine de ce; spiritele sunt nemulțumite de starea în care se află, ar vrea să apuce o direcție, ca să se scape de neodihna apăsătoare ce se află asupra-le, dar nu știu care, și stau pe loc, cătând a'și omori uritul ce simte prin tînguirii za-

*) De și punem 1 Iaa. dar ne vom sili a ajunge data în cursul anului ca să fiă colecția completă.

darnice, sau prin declamații și mai zadarnice; starea socială întrégă lingezește și fiă-care individ în parte lingezește asemenea și se consumă în recriminații deșerte,

Să vie atunci o inteligență lămurită care să formule într'un chip luminos și precis trebuința ce se simte (dar într'un chip vag și nedeterminat) în inimile tuturor, să dea o formă pipăită acestei trebuințe, s'o arate tuturor, s'o pue strălucitoare de evidentă și de actualitate înaintea ochilor fiă-căruia și să dică la toți:

Iată de ce aveți trebuință.

Atunci iată ce se va întâmpla: dacă nația are vitalitate într'ênsa și e destinată a trăi, o mișcare de viață se simte în toate clasele societății; un curent electric pare că le străbate ca să producă căldura și mișcarea: semnele vieții. Atunci se ivesc acelle e tusiasme juvenile (de 10 menî ce au într'ênși tinerețe), acea ardore, care produce lucrurile cele mari și nobile, acea vitalitate c'un cuvînt care înveselesce inimile acellora ce iubesc țerra, în sînulă căria aceste semne se arată, și care se gîndesc la viitorul ei.

Dacă din contra nația a ajuns în acel grad de amortire care învecinédă și prevestesce mórtea, nici unul din semnele sus numite nu se arată. De și 'i ai formulat cu claritate trebuințele și le ai proclamat cu forță și energie, ea persistă (stăruesce) a sta în amortire. De și 'i ai arătat ideea care îmbrățișată cu ardore, ar scăpa'o și ar duce-o pe callea mântuirii, ea stă pe loc și nu se mișcă. Arăți fiă-căruia callea pe care mergend 'lă ar scăpa de neodihna, de urîntulă, de *Somnolența* împovăratore sau de agitația febrilă, zadarnică și tot așa de împovăratore ca și *somnolența*, dar fiă-care se uită la tine cu o privire

stupidă sau c'un suris sceptic și imbecilă. Dîci acelluia care se tînguesce spunend că n'are ce face și că uritul 'lă omoră și 'lă demoraliséză.

„Iată ce treabue să faci.“

Și după ce a ridicatū capulă ca să te privescă, dă din umeri, fără consciința de ceea ce aude, și întorce din nuouă capulă șiși mișcă corpul ca să mERGă la altul spre a repeti aceiași tînguire și aceiași psalmodie.

Din parte-ne nu credem că nația română este lipsită de vitalitate, nu credem că se află în acea stare de amortire ce învecinéză și prevestesce mórtea, de aceea cerem cu ardore și conjurăm pe toți a se associa cu cererea noastră că totă perseveranța, totă energia, totă activitatea să se îndrepteze către ideea vitală, către trebuința cea mai capitală ce simte societatea noastră și pe care o vom resuma în duoe cuvinte:

INSTRUCȚIA ȘI EDUCAȚIA.

Noi credem că am trecut fôră tranșiție din starea de copilărie într'o stare de caducitate și de bătrânețe infirmă, de aceea repetim aci ceea ce am đis într'alt loc.

Pentu acella care se gîndesce seriosū la datinele viitoare alle nației române, nu este, nu pôte fi questie mai importantă și mai capitală de cât questia instrucției ș'a educației.

După cum instrucția va fi organizată și respândită în țerră, după cum intelligențele vor fi formate, după cum ideile ce se vor respândi în societatea noastră, ca să ne formeđe un mediu ambiant, o atmosferă în mijlocul căria vom trăi, avend a neimbiba de substanțele ce se vor afla într'ênsa, după cum đic, aste idei vor fi drepte sau rătăcite, dictate de logică sau de

sofistică, de adevăratele interese ale nației sau de exigentele unor interese meschine, illusorii sau ephemere; după cum ideile și doctrinele ce vom respândi în poporul român, vor respecta sau vor nesocoti noțiunile de justiție și de moralitate, de drept și de datorie, de demnitatea individuală și respectul personalității cetățenilor; după cum, în alte cuvinte vom sci a forma și a desvolta starea intelectuală și morală a nației, vom avea în viitor o stare socială și politică stabilă sau lesne de cletinat, liniștită sau turburată, fecundă în instituții dătătoare de prosperitate, de mărire și de fericire, sau de agitații și de sterilitate; vom avea o patrie glorioasă și compactă, compusă de cetățeni legați prin idei, sentimente și interese commune, sau o întindere de pământ locuită d'o hordă de indiviși fără conștiință de ceea ce sunt și de ceea ce pot fi, fără, acelle legături multiple și naturale ce constituie un popor, fără consistență (târie) prin urmare, și pe care cel d'antău vânt ce se va ridica îi va risipi, și îi va disloca, ca pe membrele unui corp putred destinat a se transforma în cadavru și a deveni, pe cîmpia întinsă și desolată, prada corbilor rapaci și flămânde.

Am dis și nu ne vom obosi d'a repeti: O lege fundamentală ne arată Filosoful Istoriei și se desfășură lămurit din studiul aprofundat al tuturor societăților umane. Acastă lege se poate formula în modul următor:

„Există un raport constant între starea intelectuală și morală, între starea materială a popoilor și starea lor socială și politică care inevitabil se modelă după cea d' antău.“

Aceia dar cari vor lua în mână acest mare interes al nației: *Instrucția și Educația*, ameliorarea și regenerarea intelligen-

țelor și caracterelor, vor aduce țerei lor mărimă și prosperitate, patriei, mari și ne-calculabile servicii. Acela care s'ar face interpretul acestei trebuințe a societății noastre, acela care n'ar avea nobila ambiție d'a resuma și incarna în persoana sa astu interes și astă mare idee, și ar căuta prin perseverență inteligență, abilă (istetă), nefatigabilă, de a formula în miș de moduri, de a respândi sucul dătător de viață în toate ramificațiile arborelui social, acela ar face un mare bine țerei și în același timp și ar face un mare bine lui însuși.

Personalitatea sa se va ridica asupra mediocrităților sau capacităților problematice de care abundăm, ea se va mări din zi în zi mai mult și încarnând o mare idee și un mare interes social, va grupa împrejurul sevă inteligențele oneste și active care voiesc binele țerei și va câștiga astfel adevărata forță, adevărata glorie, adevărata prestigiu: forță, glorie și prestigiu ce le va întrebuița pentru mărirea națiunii, pentru mărirea numelui sevă, pentru mărirea Tronului ce servă.

Să nu perdă din vedere omeni noștri în adevăr politici, veritatea istorică care ne arată că: reputația și forța omenilor de stat precum și guvernele nu se fondedă și nu se stabilesc de cât cu condiția d'a se face reprezentanții marelor opere sociale ce interesă viitorul.

Iată perspectiva ce punem înaintea Ministrului Instrucțiunii publice: s'apuce cu energie calcea care conduce către dânsa. Iată rolul ce l poate lua în societatea noastră, să'lă ia c'o mână fermă și virilă.

În acelaș timp conjurăm pe toți aceea care simt depusă în sînul lor sacra scînteie a inteligenței și a activității, care transformă ideea în act de a se pune la lucru.

Conjurăm pe toți d'a nu sta cu bra-

țele în sîn și d'a nu se abandona unei vieți ce conduce, sau la demoralizare, sau la apathie, somnolență, amortire. Facem mai cu sémă apel către junimea română, către junimea schólelor în care e depusă speranța și viitorul țerei. Ea este capabilă, în

presința celei mai mari trebuințe a societăți noastre, să simțā acelle entusiasme juvenile de care vorbirăm, acea ardóre generósă care produce lucrurile cele mari și nobile!

(Va urma)

VIATA DOCTORULUI BARASCH.

„Spargeți vióra care a produs sunetele armonioése, ce v'a încântat urechile; vióra este spartă, dar musica care ați audít'o remâne întipărită în imaginațiunea și'n memoria D-vóstră“

Iată phrasa ce citim într'o pagină de *Meditațiuni filosofice* ce Doctorul Barasch scria cu câte-va zile înainte morți salls.

Iată o idee ce pare a fi ocupat mintea savantului professor și naturalist, și pe care a cătat s'o aplice vieței salls consacrând *arta vieței* în a săvîrși lucrări folositoare și'n a respândi idei destinate a trăi în urma lui. Vióra s'a spart, dar multe din sunetele armonioése ce a produs, s'a întipărit în mintea nóstră și va deștepta în imaginațiunea generației actuale un echo, care se va multiplica și va căstiga în intensitate (tărie), astu-fel în cât să găséscă un resunet și mai puternic și mai multiplu în mintea și imaginațiunea generațiilor viitoare. Să nu lăssăm sunete de asemenea natură să se pérđă și să se stingă din memoria nóstră, să nu lăssăm semințele depuse de antecesorii nostri în sînul societății nóstre să se usuce și să dispară fôr'a da nici un fruct. Vai noă de vom fi asemenea locului pietros și usat de care vorbește parabola Evangelii, și 'n care semênța cea bună nu pôte prinde rădăcină și se usucă îndată ce o depune aceia care sémână. Vai noă de vom lăssa ne'ncetat semênța pe mar-

ginea drumului, ne voind în orbirea nóstră a o culege și a o semēna în spiritele și inimile nóstre ca să rodéscă sub influința divină: Satan, spiritul reului nu va întârđia a veni ca s'o ridice *temēndu-se ca să nu fim scăpați printr'ēnsa*.

Din parte-ne nu vom lăssa semênța depusă de regretabilul D-r Barasch în sînul societății nóstre să se usuce și să piară, o vom cultiva cu amor și vom căuta, ca florile și fructele ce sunt a eși dintr'ēnsa să împodobéscă spiritele românilor și 'n același timp să le nutriască și să le fortifice.

Nu putem începe mai bine opera nóstră de cât expunând viața acelluia care pentru prima óră a deschis în schólele nóstre un cursu de sciințele naturale și a început jurnalul sciintific. „*Isis* sau *Natura*.“ ce am luat asupra ne sarcina de a re'ncepe și a continua.

Va resulta din astă expunere că viața unui cetățean ce și consacră activitatea și intelligența pentru a săvîrși acte utile și nobile, și a respândi idei serioése, este elementul cel mai puternic de progres, și de civilisație și prin urmare de mărire ce se pôte afla în sînul unei societăți și unei nații. Pucini pîntre noi sune destinați a decora țera lor cu o gloriu noă, dar fiă care din noi, cât de mic și de umilit va fi, va putea desvolta în sine, și propaga pîntre cei în miđlocul cărora tră-

iesce o idee serioasă și nobilă și un sentiment generos; va putea în alte cuvinte introduce în sînul nații sãlle un element de forță morală, și prin urmare de o civilizație și de progres.

Acella care va citi aste pagine și va ține astũ jurnal în mână, gîndindu-se pe d'o parte la viața și la mórtea Doctorului Barasch, iar pe d'alta la aceia care se află în capul acestui jurnal, și va aduce pôte aminte de cuvintele Mîntuitorului Lumi.

„Eu sunt Invierea și Viața; Cellũ ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi“ Ión Cap. XI ver. 25.

Aceia într'adevăr care destéptã pe ómeni și le arată adevérul și sciința, adicõ: callea vieței adevérate, aceia care cred în Cuvîntul lui D-deũ și trăiesc într'insu și pentru dînsul de vor și muri vii vor fi.

Dioa în care muri D-r Barasch, fu pentru Bucuresci întregi o ñi de întristare și de doliu. Nu putem mai bine exprima impresiunea ce făcu asupra publicului din Bucuresci mórtea lui, decât reproducênd liniile următóre scrise de un martor ocular care a asistat la înmormântarea învățatului naturalist.

„Marți ²/₁₄ Aprilie 1863 pe la amiađã-ñi trecea pe calea Mogoșóei cu cea mai solemnã pompã un convoiũ. Peste trei mii de ómeni de tóte stãrile și de tóte religiunile scortaũ carul ce conținea învelit cu linceul cel negru trupul ce se ducea la locașii din urmã. Dar cine era acest om

a cărui perdere atrase acea mare și felurită mulțime, care însufla întregului cortegiũ acea mare bunã cuviință, ce numai unũ principũ mare, sau o durere mare o însuflã, și care era salutat în tótã calea sa cu cel mai profund respect? ceva și mai mult. În sala mortuariet (casa mortului) în care se grãmădea, se îmbuldea mulțimea, în care sute de ómeni intraũ și eșiau pe tot minutul, pentru a da rãnd fiã cãruia sã mai saluta o datã pe cel ce pleca, vêdurãm ș'auđirãm pe preoți cãntãnd glorie Domnului (și lãngã dênșit un preot, un cãlugãrũ român, cuviosul pãrinte Veniamin cãntãnd și el glorie Domnului și bine-cuvêntãnd pe omul ce pleca dintre noi și faptele sãlle), cine dar fu acest om ce sciu sã facã a s'aduna în giurul lui atãta mulțime și sã facã ca ómenii și preoții tuturor religiunilor sã întruniascã și la noi cãntãrile și lacrãmile lor, spre a onora memoria sa? cine fu acellũ om care sciu sã ne facã ca sã simțim toți cã unul este Dumneđeu, și ca tóte cãntãrile și tóte glasurile spre el merg, cãnd elle sunt curate și sincere?

Fosta un principe prin nascerea lui, sau cel mai puçin prin averile sãlle celle mari? Nu! omul acella era învățatul doctor în medicinã, eloquintele professor, popularul publicist Iulius Barasch. Și viața lui éccõ: faptul acesta atãt de sfãnt, atãt de sublim, convoiul acesta atãt de mare atãt de solemn o arată mai bine de cãt cuvintele celle mai eloquinti. (va urma).

CULTURA CEREALELOR.

Omul a fost trimis pe pãmênt ca sã muncescã spre a putea trãi, și cea d'ânteiũ ocupație a lui a fost cultura pãmêntului și domesticirea animalelor de care a avut mai mult trebuință, precum : óia, boul, calul etc. Cãnd observã cine-va bine, și experiența o brobã, vede cã existã un raport strînsũ între agriculturã și salubritatea unei țerrĩ; spre ex. o țerrã cultivatã este în același timp, și sãnetósã și din contra o țerrã ne-

cultivată, o țerră al cărei pământ rămâne nefrământat mult timp, se grămădesc acolo, ca să dic așa, germenii (semînți) de mörte și isbesc asupra locuitorilor.

D'acolo provine că țerrile necultivate precum: Turcia, Persia etc. sunt adesea bintuite de maladii epidemice. — Un alt exemplu. Când Africa era cultivată, niminî nu vorbea de nesalubritatea ei, dar îndată ce a cötropit'o Vandali și Arabii, în timp de șese secolî, și n'a mai cultivat'o, sau a tras prea puțin plugul, astădi, aceeași țerră a devenit nesănetösă și mortală. Insalubritatea împregiurul Romei a mers tot-d'auna crescënd din cauza lipsei de cultură, așa și colinele sacre fiind necultivate sunt pline de nesalubrități; dacolo provine că campania Romei nu este necultivată pentru că este deșertă, ci este deșertă fiind-că este necultivată.

La toți popoli, plugul erä simbolul culturii grăului, și boi singuri companioni ai omului în lucrările câmpenesce, iar cai nu erau întrebuițați decât la resbellü.

Obiceiul d'a înjuga pe boi spre a ara pământul este förte vechiü, se găsesce nu numai la romani, dar și la greci, și acestia 'l'ü au luat de la strebunii lor Pelasci. — Pe lângö cultura cu plugul, cei vechi cunosceaü și cultura cu mäna, mult mai generală la ei de cât la noi, fiind-că nu cunosceü industria, și apoi avéü și braçe de ajuns.

Este cunoscut că la cei vechi agricultori era cunoscută ca muma tuturor artelor, basa fundamentală a avuțiilor unei țerrî. La Greci și la Romani, chiar ömenii de stat se ocupaü serios cu agricultura; preceptele ce dau ei cultivatorilor erau privity ca model de înțelepciune și ca un element de prosperitate, și 'i făcea să simță acéstă mare veritate că: cu cât un popul este mai sărac

ca atât mai mult trebuie să cultive grăul, pentru că grăul este nutrimentul ori-cărei ființe umane; apoi la noi unde tötă avuția țerrii este basată pe agricultură, cu câtă ardöre ar trebui să imbrăcišem cultura cerealelor?

Cät despre folösele și importanta artei agricole lăssăm să vorbească însuși Socrat în uvragiul lui Xenofont, unde tractedă despre economia rurală, să'l ascultăm cu plăcere:

„Nici cei prea fericiți ömeni nu se pot abține (stăpini) de cultura pământului, căci stăruința omului la agricultură pare a fi tot d'odată, și o voluptate, și o sporire a casei, și un esercițiu al corpului întru a putea face câte se cuvine unui bărbat liber, căci pământul procură muncitorului nu numai ceea ce'l trebuie ca să trăiască, dar să se îmbrace, și să se împodobescă și pe sine, și templurile, și statuetele.

Arta agriculturii face pe muncitorü a se deprinde și cu arșița verei, și cu frigul ernoiei, și a găsi una din cele mai plăcute ocupațiuni în lucrările câmpenesce, căci fructele ei se întind cu abundență nu numai asupra omului, dar și asupra animalelor; Care altă artă recompensă mai mult pe laborator de cât acésta? Apoi unde pöte găsi cine-va fericire mai multă de cât la țerră? Unde e mai dulce a lucra, avënd și, ape limpedi, și adieri de vënturi, și umbre dese, de cât la țerră? Care altă artă este mai plăcută servitorilor, mai dulce femeilor, mai dorită copiilor și mai graciösă amicilor? etc. etc. Așa dar, bine s'a exprimat acella care a dis: că agricultura e mama și nutricea celor-l-alte arte; căci unde se întinde și înflorește agricultura acolo se îmbărbătesc și töte artele cele-l-alte, iar unde pământul este silit a se întelini, acolo se sting și artele și pe uscat și pe mare.

Cuvëntul lui Xenofont despre economia

rală a fost tot-d'auna considerat ca una din scrierile cele mai folositoare, el recomandă ordinea și fericirea familiei și mai ales bună administrare a proprietăților agricole.

Să ne punem dar cu stăruință a cultiva pământul României, izvor nesleitu de avuție, ca să ne facem un Stat avut și independent. (Va urma)

PHASELE JURNALULUI NATURA.

Nu este mult timp de când lumina științelor din occidentul Europei începu a pătrunde în țerra noastră, și luptându-se cu întinericul ignoranței a putut câte puțin să limpedească atmosfera și să ne opermittă a privi mai departe împrejurul nostru. Lumina suposă o sorginte de unde emană, un focar sau un centru luminos. Așa precum există centruri sau focare de unde emană lumina, ca să putem vedea marea și variata frumusețe a lumii physice, tot așa există mai multe focare de unde esse lumina, care ne descoperă nesleibile frumuseți ale lumii intelectuale și morale. Dacă în cazul d'ânteiu centrel luminei este soarele și corpurile înflăcărâte; în cazul al 2-lea sunt școlile, instituțiunile de educație publică, societățile științifice și literari, publicațiunile periodice de științe littere și arte. Un jurnal științific nu este organul luptelor și al pasiunilor personale între o partidă și alta, ci este, și nu pôte fi alt de cât, *focarul* care respîndesce lumina, și apoi *cei ce iubesc lumina întrefin lampa mai înainte d'a se stinge.*—Trebuința unei scrieri periodice care să respîndescă lumina științelor în țerra noastră s'a făcut simțită sunt mai mult de dece ani, și publicațiunile de natura acésta găsim: Universul de D. Genilie; Magazinul Istoric de D. Laurian; Museul național de D. Al. Marin etc dar la 1856, regretabilul Doctoru I. Barasch începu într'un mod systematic, publicarea jurnalului științific *Isis sau Natura*, care a avut o influență însemnătoare asupra progressului ș'a civilizații, prin gustul lecturii operilor științifice ce știu a respîndi în public, și în timp de patru ani s'a luptat fără întrerupe c'o mulțime de dificultăți.

Articolele ce coprindea acest jurnal e-

rau instructive și folositoare nu numai pentru elevi, ci pentru toți în general, căci scopul lui nobil era propagarea științelor în toate clasele.

Dup'o paușă de două ani reapăru sub titlu mai simplu de *Natura*, al cărui scopu era tot ca și al lui *Isis*, și publicul lă îmbrăcișase cu mai multă căldură, dar nu dură (ținu) de câtu un anu, fiind-că redactorul primar, fondatorul acestei foi, dispăru din mijlocul nostru, și eă singuru nu puteam continui publicarea unui asemenea jurnal, cu toate propunerile ce ni s'a făcut. Acum însă dup'o paușă tot-de două ani, simțindu-se trebuința și mai tare, căci neevitabila lege a progressului ne tîrasce fără voia noastră, iată că *Natura* reapare mai splendidă și publicul progresist se grăbesce a o îmbrăcișa ca p'o mamă binefăcătoare ce respîndesce cu abundență lumina și viața.

Missia jurnalului *Natura* este tot aceea și a ales de la început, adică: d'a propaga științele în rapport cu trebuințele noastre materiale și cu educația noastră politică, intelectuală și socială, fără a eși din limitele ce sunt atât de vaste, o missie ca acésta cu cât este de naltă și nobilă cu atât este mai dificilă, căci vom îmbrăcișa totă lumea materială. În cadrul jurnalului nostru vor intra questiuni de Zoologie, Botanică, Geologie și Mineralogie.

În Zoologie vom vorbi despre animalele folositoare, arătând pe d'oparte cum putem domestici și acclimata în țerra noastră p'acella de care avem mai multu interes, adică: acelea care ne dau carnea, lâna, laptele mătasea și mierea, și cum am putea ameliora rasele animalelor domestice, iar pe d'alta vom arăta mijlocele d'a de pârta pe cele vătămătoare, care ne prăpă-

desc recoltele și plantațiunile noastre.

În Botanică vom vorbi despre plantele alimentare, potagere, medicinale, aromatice și tinctoriale; cum să cultivăm, să ameliorăm și să conservăm pe cele din care tragem foloșe, și după ce caractere să cunoștem și să ne ferim de cele otrăvite și vătămătoare, care cresc pretutindeni.

În Geologie vom trata despre istoria globului pământesc, arătând fazele prin care a trecut în treptată sa dezvoltare: de când a apărut în univers, până în momentul când a fost în stare d'a primi ființe viețuitoare animale și vegetale; ș'apoi din

epoc'aceea până când a putut fi în stare d'a primi pe om, coróna Creațiunii, și ne vom ocupa mai special cu natura pământului țerei noastre.

În Mineralogie vom vorbi despre mineralele și petrele ce se găsesc în munții nostri, care le putem explóta în folosul nostru, asemenea vom arăta proprietățile apelor noastre minerale. Pre lângă acestea vom publica și questiuni de Physică și de Chimie aplicate mai cu sémă la agricultură, la arte și la industrie, către care trebuie să îndreptăm cu atenție și serioșitate tótă activitatea noastră.

ANUNȚIU.

Anunțăm cu bucurie că mulți bărbați doritori de a vedé societatea noastră bucurându-se de bine facerile unei vieți intelectuale mai dezvoltate, au organizat, cu concursul Ministrului Instrucțiunii publice, cursuri ce se vor face *séra*, ast-fel în cât să pótă orî cine în urma ocupațiilor sau ostenelilor zilei, să vie a asista la aceste cursuri, a și recrea spiritul în timp de o oră sau o oră și jumătate și în acelaș timp a și mări sfera ideilor și a cunoștinților.

Damele sunt invitate a asista la aceste cursuri unde vor avea locuri rezervate.

Aceste cursuri se vor face în sala cea mare de la Ministerul Instrucțiunii publice, lângó Cis-megiu.

Elle vor începe la 8 ore *séra*, Joi la 29 Ianuarie. Prima seanță va fi ocupată de D. C. Essarcu care va pronunția *discursul de deschidere* și va vorbi apoi despre *Natura* și despre *Regnurile Naturei*.

În numărul viitor vom da programul acestor cursuri ce se vor face de o cam dată de două ori pe săptămână: Marția și Duminica la 8 ore *séra*, precum și numele bărbaților bine-voitori ce vor concura, prin știința și talentul lor, la reușita (isbutirea) acestor cursuri.

Nu vom lipsi de a da tot-d'auna sémă cititorilor nostri despre subiectele ce se vor tracta în aceste conferințe. Dorim din tótă inima ca elle să fiă încununat de succes și să contribuescă a înspera gustul nobililor ocupații alle inteligenței, și a da óre cum, o satisfacție celei mai mari trebuințe și celui mai mare interes ce simte societatea noastră și pe care l'am resumat în primul articol în două cuvinte.

— Aceia care au citit prospectul jurnalului

nostru, vedé că orthographia acestui d'ântéiu număr alú Naturei differă óre-cumú de orthographia ce adoptasemú în acelú prospect. Ni s'a făcut într'adevăr observația că acea orthografie, nefiind destul de răspândită ar fi póte o cauză care ar opri ca jurnalul nostru să fie răspândit în mâinile *celui mai mare număr de lectori* către care îl adresăm. Acéstă considerație ne a făcut să modificăm óre-cum prima orthographie ce adoptasem; credem însă că acea orthographie este mai logică, mai conformă cu geniul limbei și cu orthographia primitivă ce o găsim în primile noastre cărți bisericesci, și arătă tot de odată mai bine rudenia limbei noastre cu limba Latină și cu celle ce derivă dintr'insa.

Invităm cu astă ocașie pe toți bărbați competenți asupra acestei materii de a se aduna și a se organiza într'o *Societate Litterară*, pentru a discuta și a se ocupa de acéstă mare questie a limbei.

Dorind a vedé gustul științelor naturale dezvoltate și răspândit cât se va putea de mult. Redecția anunță cu plăcere că, va distribui *gratis*, la cei d'ântéiu trei sute abonați primele lecțiuni ce D. C. Essarcu a făcut în anul acesta la Facultatea de științe din Bucuresci. Se va da iarăși cu *prețul pe jumătate* tutulor abonaților nostri: Collecția jurnalului *Natura* pe anul 1862 și prima fasciculă din *Contemplația Naturei* de D. Ananescu.

Facem apel la toți foștii abonați ai Naturei. Jurnalul *Natura* va eși o dată pe săptămână, Abonația se face în Bucuresci la redacție, Strada Seraphim No. 10, iar în districte la DD. Profesorii și medici primari.

Prețitul abonamentului este două galbeni pe an.